

SZILÁGYOSOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyiltér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, augusztus hó 6-ikától, az érkező sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, aug. 6.

(Hivatalos.) Ivangorodtól északnyugatra szövetségeseink előrehaladtak. A Visztula és a Bug között az üldözési harcok tovább tartanak. Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér. Az olaszoknak naponta megismétlődő támadási kísérletei és elszigetelt előretörései rájuk nézve állandóan teljes kudarccal végződnek. Ahol az olasz gyalogság támadást kezd, ott már vagy ágyutűzünk üzi őket vissza, vagy ha ezt állják, víté gyalogságunk veri őket vissza nagy veszteségeik mellett. Az eseményeknek ezen a lefolyásán mit sem változtathat az ellenség által gyakorlatba vett legalaposabb és legerősebb tűzérési előkészítés sem.

Igy meghiusult az 5-ére virradó éjjel és tegnap az ellenségnek több támadása, még pedig egy Sagraoból intézett és egy másik a podgorai magaslat ellen, ahol a harcot olasz holttestek borítják.

Hasonlóképpen eredménytelenek maradtak a Plava-szakaszon és a Krn területén intézett ellenséges előretörések.

Egy tűzérési megfigyelésre szolgáló olasz kötött léghajót Monfalconénál lelőttünk.

A Carni-Alpokban Monte Paralba környékén csapataink olasz területen megszállottak néhány előnyös magaslati állást.

A tiroli arcvonalon egy ellenséges zászlóaljnak a Col di Lana (Buchenstein) ellen intézett támadását visszavertük.

Egy járőrünk az Ortler területének egyik olasz oldalvölgyében rajtaütött egy ellenséges fél századon és annak jelentékeny veszteséget okozott. Höfer, altábornagy.

Berlin, aug. 6.

A Kingekopon és attól délre a harc még tart. Védőágyúink négy ellenséges légi járművet leszállásra kényszerítettek. Közülük egy elégett, egy másikat szétlőttünk. A tengerparton egy francia hidrolán a benne ülőkkel kezünkbe került.

Keleti hadszíntér. A keleti hadszíntéren Kurlandban Popelnél (Ponievictől keletre 60 kilométerre) és Kovarszknál és Kurklenél (Vilkomierztől északkeletre) sikeres lovasharcaink voltak.

A Narev arcvonalon Lomzától délre német hadseregek az oroszok makacs ellenállása dacára tovább is előrehaladtak.

A Novogyorgyevszk várát körülzáró csapatok a Bug torkolata és Nazielsk között, Blendostvótól délre, áttörtek egy ellenséges állást és az alsó Narev felé haladtak előre.

Léghajórajunk a bjalisztoki vasuti teleprek bombákat dobott.

Amint a tegnapi jelentésben említettük, az oroszok, miután Varsó külső és belső erőd-vonalából kivetítettük őket, anélkül, hogy a harc a várost bármiben is érintette volna, kiűrtették Varsót és a Visztula jobb partjára, Pragara vonultak vissza. Innen tegnap reggel óta tűzériségünk és gyalogságunk

Varsó városának belsejét erősen lövi; úgy látszik, hogy az oroszok különösen a régi lengyel királyi palotát akarják elpusztítani. Természetes, hogy olyan nagy városban mint Varsó, ilyen szétszórt tüzelés nem okozhat csapatainknak veszteséget. Ezek után nem igen számíthat hitelle az oroszoknak az az állítása, hogy a lengyel fővárost kimelés céljából üritették ki.

A délkeleti hadszíntéren a Visztulán tul előnyomult csapataink elfoglaltak néhány ellenséges állást. Az oroszok ellentámadásai sikertelenek maradtak. Mackensen tábornagy hadseregei folytatták üldöző harcaikat. Novalexandriától északkeletre osztrák-magyar csapatok, Savinnél (Cholmtól északra) a németek kivetették az ellenséget állásaiból.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, aug. 7.

Budapest főváros polgármestere ma este impozáns fáklyamenetben a királyi vár elé vonult a trónörökös-pár ünneplésére. Bárczy polgármester lelkes üdvözlő beszédére a trónörökös következőképen válaszolt: Polgármester ur! Igaz megelégedéssel hallgattuk szavait, melyekben a magyar nemzet szeretetének és ragaszkodásának adott kifejezést. Ugy én, mint a főhercegnő, felejtethetetlen emléken fogjuk tartani ezen történelmi jelentőségű napokban nyilvánult királyhű lelkesedésüket, melyről örömmel fogok ő felségének, szeretet királyunknak jelentést tenni. A trónörökös válasza az egybegyűltektől és az esti órákban fővárosszerte óriási lelkesedést keltett.

Budapest, aug. 7.

(Hivatalos.) A Visztula és a Bug közt a harc tovább folyik. Osztrák-magyar csapatok Lubartovtól délre, német csapatok pedig Lencznától északnyugatra és északkeletre betörték az ellenséges vonalakba. Egyébként a helyzet az északkeleti harctéren változatlan.

Olasz hadszíntér. A görzi grófságban az arcvonalnak Polazzo-Redipugliától keletre eső része a délelőtti folyamán igen heves ellenséges ágyutűz alatt volt. Délután több olasz zászlóalj támadásra indult a szakasz ellen, előnyomulását azonban rövid tűzharc után abbahagyta. A tenger mellék valamennyi többi arcvonalán, ugyancsak Karinthiában és Tirolban csak ágyuharc volt. Höfer, altábornagy.

Berlin, aug. 7.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről: Flandriában a belgák tűzériségünk hatása alatt arra kényszerültek, hogy Heernisse, (Dixmuidentől délre) az Yseren túl előretolt állásukat részben kiűrtsék. Francia kézigránát-támadásokat Souchez környékén visszautasítottunk. Leintreitől délre (Luneville-től keletre) előőrseink az ellenség egy előretörését könnyűszerrel visszautasították. Münster-től északra a hegyi harcokban nem történt jelentős esemény.

A keleti hadszíntéren Ponievictől keletre az oroszok a Jara folyó mögé vonultak vissza.

Kovno nyugati fontja felé előrehaladtunk és ez alkalommal 500 oroszot elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Scholtz és Galwitz tábornokok hadseregei heves harcok után Lomza és Bug-torkolat között megtörték az ellenség ellenállását. Az augusztus 4-től 6-ig lefolyt harcok összes zsákmánya fog-

lyokban 85 tiszt és több mint 14.200 főnyi legénység, továbbá 6 ágyú, 8 aknavető és 69 géppuska.

A Novogyorgyevszket körülzáró csapatok észak felől a Narevig törtek előre. A dembei erődöt elfoglaltuk. Dél felől Pienkov mellett elértük a Visztulát.

Varsónál a helyzet változatlan. Az oroszok a Visztula keleti partjáról folytatták a város ágyuzását.

Léghajóink a noviminski és a siedlicei vasuti állomásokra bombákat vetettek.

A délkeleti hadszíntéren Ivangorod mellett és attól északra a helyzet változatlan.

A Visztula és a Bug között német csapatok Ruskovolánál (Lubartovtól délkeletre) rohammal elfoglalták az ellenség állásait és Lencznától északkeletre kikényszerítették a kijutást az ottani tavak közül.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, aug. 8.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér. József Ferdinánd főherceg hadserege tegnap a Visztula és Wieprz közötti területen folytatta a támadást. A közvetlenül Wieprztől nyugatra előrenyomuló támadó csoport az ellenséget több vonalból kivetette, délután elfoglalta Lubartovot és észak felé egész a folyó környékéig nyomult. A megvert ellenség rendetlenségben menekült Wieprzen át. Miechowtól délre és délnyugatra csapataink szintén teljes sikert vívtak ki. Itt az ellenség, hogy támadásunkat kivédje, ellentámadásba ment át, amely kézi tusára vezetett. Az oroszokat szemben és oldalról támadtuk meg és átkergettük Wieprzen. Lubartovnál és Michownál az elfogott oroszok száma tegnap estig 23 tiszt, 6000 főnyi legénység, zászmány két ágyú, 11 géppuska és két löszerkocsi. Azon orosz hadtestek, a melyek még a Visztula vidékén, Ivangorodtól északnyugatra maradtak, dél felé alsó Wieperz irányában győzelmesen előrenyomuló csapatainktól fenyegetve, ma reggel szintén megkezdték a visszavonulást északkelet felé. Magyar, osztrák és német csapatok üldözik őket. Wieprz és a Bug között a harc tovább tart. Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér. Aug. 6-án este újabb heves tűzérési előkészítés után erős olasz gyalogság megtámadta a fensik szélét. Polazzo Vermeiglianoi szakaszon ezt a támadást, mint valamennyi előbbi, melyek Monte Die Scibus ellen irányultak, szintén teljesen visszavertük. Egyébként a tenger mellékén, Karinthiában és Tirolban csak ágyuharcok folynak. Folyó hó 6-án este és 7-ére hajló éjszakán olasz gyalogság két üteggel Foreelina Bei Montozzon át betört Tirolba. A támadás, amelyet ezen ezred 7-én hajnalban megkíséreltek, már tűzérési és gyalogsági támadásunkban meghiusult. Az olaszok élénk Evviva Itália és Abazzo Ausztria kiáltással lehető leggyorsabban mentek vissza. Höfer, altábornagy.

Berlin, aug. 8.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről: A franciáknak Souchez-nél kézigránát támadásait és ellentámadásait, amelyeket Argonok nyugati részén az ellenségtől tegnapelőtt elragadtak, azok ellen intéztek, visszautasítottuk. Vogezeiben Munstertől északra a harcok tegnap délután újra feléledtek, az éjszaka azonban itt nyugodtan telt el.

Keleti hadszíntér. Német csoport a Lomza-

wiskowi országúthoz közeledik. Az ellenség egyes pontokon szívós ellentállást fejt ki. Wiskowtól délre elértük a Bug folyót. — Serrokat, amely a Bug torkolata mellett fekszik, megszállottuk. Novogeorgiewszk előtt körülrő csapataink elfoglalták Zerzere erőditéseit. Varsó mellett elértük a Visztula keleti partját.

Délkeleti hadszíntér. Az oroszok Woyrs vezérezredes csapatainak nyomása elől kelet felé hátrálnak. Mackenzen tábornagy hadseregcsoportjának bal szárnya az ellenséget a Visztula és Bug között a Wieprz folyó felé vetette vissza, a jobb szárny még harcban áll.

Budapest, aug. 9.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér. A Visztula arcvonalról visszavonult ellenséget üldözik az osztrák-magyar és német haderők. Az Iwangorod-lupkowi vasutnál és Gurwalin község között már tegnap áthaladtak keleti irányban a Varsó-lublini országúton. Wieprz balpartját és a Visztula jobb partját Iwangorodnál megtisztítottuk az ellenségtől. Csapataink északkeleti és északi irányban átkeltek a Wieprzen. Lubartovi és miekowi csatatéren minden jel arra mutat, hogy az ellenség futva menekült. József Ferdinánd főherceg hadseregénél elfogott oroszok száma 8000-re emelkedett. Wieprz és a Bug között tovább folyik a harc. Dajesternél, Uscieckótól felfelé csapataink az oroszokat több ponton visszaverték, miközben több mint 1600 embert elfogtunk és 5 géppuskát zsákmányoltunk.

Olasz hadszíntér. A doberdói fensik déli része tegnap helyenkint heves ágyutűz alatt volt, melyet tűzérőségünk sikerrel viszonzott. Plava vidékén a tűzérőségi tevékenység szintén élénkebb volt. Gyengébb ellenséges gyalogságának a kicérlete, hogy zagorai állásainkba bevonuljon, megghiusult. A karinthiai határon kisebb ellenséges osztagok több helyen sikertelenül támadtak. A tioli határterületen egyik járőrünk visszavert egy ellenséges fél századot és annak érzékeny veszteséget okozott anélkül, hogy egyetlen embert is veszített volna. Höfer, altábornagy.

Berlin, aug. 9.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Hooge mellett, Iperntől keletre hajnalban ütközet fejlődött. Argonokban a franciák előretörései megghiusultak. Hadi repülőgépeink tegnap Dammerkirchnél lelőttek egy repülőgépet. Az utóbbi két repülőgép ama repülőrajhoz tartozott, amely előzőleg a hadműveleti területen kívül fekvő Saarbrücken nyílt városra bombákat dobott és bár semmiféle katonai kárt nem okozott, mégis 9 békés polgárt megölt, 27-et súlyosan és többet könnyen megsebesített.

Keleti hadszíntér. A Kownót támadó csapatok közelebb nyomultak a várhoz. 430 orosz, közöttük 3 tisztet elfogtunk és 8 géppuskát zsákmányoltunk. Lomza északi és északnyugati arcvonalához is heves harcok között közelebb jutottunk. 3 tisztet, 1400 főnyi légénységet elfogtunk, 7 géppuskát és egy páncélos autót zsákmányoltunk. Lomzától délre elterülő Asztrowba vezető országúton pedig áthaladtunk. Az egyes pontokon szívósan helyt álló osztagokat visszavertük. Pragat megszállották csapataink. Kelet felé továbbra is előnyomulunk. Varsóban néhány ezer orosz elfogtunk.

Délkeleti hadszíntér. Woyrsch vezérezredes hadseregei üldözés közben Iwangorodtól északra áthaladt a Gwalinrykii országúton. Mackensen tábornagy hadsereg csapatainak balszárnnya, az oroszok pedig Bug melletti Hansk Uchurski vonalhoz közeledik.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Konstantinápoly, aug. 10.

A főhadiszállás jelenti: Dardanella fronton reggel 5 óra 10 perckor Lulaire előtt egy ellenséges tengeralattjáró naszádot egyik hidroplánunk bombával elsüllyesztette. Ariburnutól északra tegnap az ellenség ismételt támadását visszavertük az ellenség nagy veszteségei mellett. Sedil Bahrnál elpusztítottunk egy ellenséges állást, amely bombavetés bázisául szolgált. A többi arcvonalon semmi jelentős esemény nem történt.

Budapest, aug. 10.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér. A Visztula mellékéről hátráló ellenség üldözése tovább tart. Kövess tábornok csapatai elérték a Zelcehowtól délkeletre fekvő területet. Hozzájuk csatlakoztak József Ferdinánd hadseregének Wieprz folyásán át előrenyomult része. Kock melletti Wieprz környékét is több helyen átléptük, tovább keletre a Bugig terjedő arcvonalon szövetségeseink az ellenséges utóvédállások egész sorát elfoglalták. Bug és Zlota-Lipa mellett a helyzet változatlan. Cernelicanál, a Dnyeszter déli partján alsó-ausztriai és tengeri melléki közös hadseregbeli és Ladwehr-ezredek hatalmukba kerítették a hidfőszere állást, melyet az oroszok eddig szívósan tudtak tartani. Az ellenség a folyón átmenekült és 22 tisztet, 2800 főnyi légénységet, továbbá 6 géppuskát, sok járművet és nagymennyiségű hadiszert hagyott kezünk között.

Olasz hadszíntér. Minnena Gosnál az ágyuharcok a délnyugati arcvonalon tegnap is tartottak, hevesességük a görzi grófságban Plawa mellett időnként jelentékenyen fokozódott. A doberdói fensik előugró része ellen intézett három olasz támadást és az ellenségnek Zagora melletti előretörését Plawától délkeletre visszautasítottuk. Egyébként jelentős esemény nem történt. Höfer, altábornagy.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, aug. 10.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Yperntől keletre angol erőknek sikerült Loage nyugati részének birtokába jutni. A franciák aknabombantásai Beau Sejeuri major vidékén, Champagneban eredménytelenek maradtak, miután tűzérőségünk május 30-án Dammerkirchentől nyugatra levő viaduktot szétrombolt. A franciák egy megkerülő vasutal Monsbahtól délre áthidalták a Large folyót. A kevéssel ezelőtt elkészült hidat tegnap tűzérőségünk néhány telitalálattal elpusztította. Hessen erdő déli szélén, Verduntól nyugatra, lelőttünk egy francia kötött léghajót.

Keleti hadszíntér. Kowno nyugati arcvonalán támadásunkkal folytonos harcok között közelebb jutottunk az erődvonalhoz, eközben ismét elfogtunk néhány száz orosz és néhány ágyut zsákmányoltunk. Sholz tábornok hadseregének csapatai tegnap délután áttörték Lomza erődvonalát, rohammal bevették a 4. számú erődöt és ma hajnalban elfoglalták a várat. Lomzától délre harc közben átléptük Ostroba vezető országutat. Ostrobát még tartja az ellenség. A Bug folyót csapataink Bojaretól nyugatra elértük. Augusztus 7-ike óta itt 23 tisztet és 10,000 főnyi légénységet elfogtunk. — Varsótól keletre Lipót bajor herceg hadserege a Stanislawow-Nowomenski országut közelébe érkezett.

Délkeleti hadszíntér. Woyrsch vezérezredes hadserege üldözés közben elérte Zelcehowtól északra és keletre fekvő vidéket és csatlakozott Mackenzen tábornok hadsereg csoportjának délről előrenyomuló balszárnához. Ostrow és Bug közötti arcvonalon az ellenséges utóvédeket a főerőkig vetettük vissza.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Gondoskodás a kenyérről.

A gabona és lisztzükségletek beszerzése és biztosítása iránt a kormány rendeleteinek alapján vármegyénk alispánja hirdetményileg szólott a vármegye lakosságához.

Ezt a hirdetményt mindnyájunk leggondosabb figyelmébe ajánljuk.

Ugyanis a 2072—1915. M. E. számú kormányrendelet a folyó évi buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermésnek zár alá vételét mondotta ki. A világháború parancsoló szükségességei által teremtett ez a helyzet az említett gabonafélék rendes szabad forgalmát korlátozza tehát s

illetve 1915. évi szeptember hó 15-én tul azoknak egyesek részéről való beszerzését teljesen kizárja.

Az eddig kiadott kormányrendeletek felhatalmazzák a termelőt, hogy havonként és fejenként 18 kilóban megszabott házi szükségleteinek, valamint gazdasági, természetben kiszolgáltatandó terménybeli járandóságok és vetőmag, állatállomány részére szükséges szükségleteinek megfelelő mennyiségeket saját terméséből megtarthassa. Felhatalmazzák továbbá azokat is, akik maguk nem termelők, vagy akiknek ily szükségleteire elegendő gabonái nem termettek, hogy 1915. évi szeptember hó 15-ig bezárólag szükségleteik fedezésére elegendő ily gabonákat annak a vármegyének területén, hol állandó lakásuk, vagy gazdaságuk van, akár elővétel, akár készáruvétel útján bármelyik termelőtől bevásárolhassák. Házi szükséglet címén az ily vásárlók közül azok, akik mezőgazdasággal, vagy más őstermeléssel foglalkoznak, az említett gabonafélékből összesen 18 kilót, más foglalkozásuk pedig 10 kilót vehetnek fejenként és havonként számításba azok után, akik egy háztartásban állandó természetbeni ellátást élveznek.

Gazdasági szükséglet címén az ily vásárlók a vállalatukban alkalmazottak terménybeli járandóságai s esetleg a vállalat folytatására szolgáló igavonó állatok eltartására szükséges mennyiség erejéig vásárolhatnak. Állathizlálásra, vagy feldolgozásra szükséges mennyiségeket buza, rozs, kétszeres, árpa, és zabból így vásárolni nem lehet. Ezekről külön rendelet fog annak idején rendelkezni.

Módjában áll a készletekkel nem rendelkező fogyasztónak az is, hogy a fentebb meghatározott mennyiségek erejéig vásárlási jogosultságát valamely malomra ruhazza át írásbeli meghatalmazás útján. Ily esetekben aztán az illető megbízást nyert malom a vásárolt gabonából előállított liszteket a meghatalmazó részére egyezség szerinti részletekben, a mindenkori maximális lisztáraknál nem aránytalanul magasabb árban tartozik kiszolgáltatni, azonban a gabonából csupán a mindenkori miniszteri rendeletek szerint meghatározott minőségű és mennyiségű lisztfajtákat állítva elő.

Ezidő szerint ily lisztfajták az össz-szulymenyiségből: 15%-ig a régi típusu nullásliszt, 25%-ig a régi típusu 2. számú liszt és 38%-ig kenyérliszt. Ezeknek ezidő szerinti maximális ára pedig vármegyénkre: nullás lisztnél 77 fillér, 2. számú lisztnél 59 fillér, kenyérlisztnél 40.66 fillér. S ezekhez az árakhoz számíthatja még a malom a méltányos, de mérsékelt, kicsinyben való árusítási hasznót.

Tehát 1915. évi szeptember hó 15-ig bezárólag mindenkinek módjában áll gabona és lisztzükségeit egészen a jövő évi augusztus hó 15-ig biztosítani, mert azok is, akik vagy nem képesek az egész évi szükségletüket egyszerre készpénzen beszerezni, vagy nem képesek az egész évi mennyiségeket elraktározni, vagy annak őrléséről külön gondoskodni, elláthatják magukat így elegendő lisztekkel.

Az alispáni hirdetmény ily gondoskodásra hív fel mindnyájunkat, figyelmeztetvén arra is, hogy gondoskodni ily módon csak szeptember hó 15-ig áll módunkban.

Ezen a határidőn túl ugyanis sem a termelő nem adhatja el bárkinek gabonáit, sem pedig a fogyasztó maga nem vásárolhat azokból.

De a saját legjobban felfogott érdekünkre és családunk iránti kötelezettségünkre is figyelemmel sem szabad ebbeli gondoskodásunkat elmulasztanunk, mert ha ezt tennők, úgy kizárólag csak a hatósági ellátás óvhatja meg az éhenhalástól.

A hatósági ellátás pedig általános nem lehet, mert sem korlátlan mennyiségű gabonákat ily célra igénybe venni nem lehet, sem pedig elegendő munkaerő és egyéb tényező hiányában az ellátást az eddig tapasztalt hiányában pótolni nem áll módunkban.

Ezeket a hiányokat a most lefolyt csak néhány hónapi hatósági ellátásnál eléggé módunkban állott kitapasztalni. Azoknak legfőbb okozója az volt, hogy a gabonák idején beszállítása a katonai célokra lefoglalt vasutakon sokszor késett. Már pedig azt, hogy vasutaink mikor közkezdhetnek teljesen normális viszonyok között, amikor aztán minden polgári szükségleti cikk pontos időre lesz szállítható, ma még ki tudná megmondani?

Éppen ezért kívánatos az, hogy hatósági ellátásra csak azok számíthatnak, akik teljes szegénységük miatt szükségleteik biztosítására tényleg képtelenek. Figyelembe veendő az alispáni hirdetménynek az a figyelmeztetése is, hogy a hatósági ellátás mértéke a korlátozott beszerezhetőségre tekintettel, minden valószínűség szerint jóval alul fog maradni a fejenkénti s havonkénti tíz kilónál.

Az alispáni felhívást tehát mindezekre tekintettel mindenkinek saját részünkről is a legkomolyabban figyelmébe ajánljuk. Különösen szükségesnek tartanók, ha az abban foglaltakról főképp az irni-olvasni nem tudó népet lelkészeink, tanítóink, de közügyeinkkel lelkesen foglalkozó birtokosaink s más, vezetésre hivatottak is körülményesen felvilágosítanak.

A mai rendkívüli viszonyok között ezt a fontos nemzeti és életbevágó érdekű kérdést az ügy komolyságához mért megfontolással kell gondoskodás tárgyává tennünk és annak legtökéletesebb megoldhatására valamennyiünknek közremunkálnunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Használjunk hadisegély-bélyegeket!**

— A jövedelem-adókvető bizottság Szilágysomlyón folyó hó 17-én kezdi meg működését. A bizottság elnöke most is Bölöni Sándor, — tagjai pedig Ruzsika Ignác, Szaplonczay Sándor, Simay Miklós és Farkas István. A bizottság a m. kir. adóhivatal helyiségében következő beosztással fogja tartani tárgyalásait: Augusztus 17-én: Szilágynagyalu, Búrgerdő, Szilágyzóvány, Ipp, Somlyóujlak, Somlyócehi, Maladé, Szilágypercesen, Szilágybadacsony, Somlyószécs, Nagyderzsida, Zálnok, Szilágydomoszló, Márkaszkék, Alsókaznacs, Felsőkaznacs, Szilágycseres. Augusztus 18-án: Leesmér, Porcz, Kémer, Kárásztelek, Doh, Selymesilósva, Szilágylopért, Krasznahídvég, Somlyógyörtelek, Halmosd, Hármaspatak, Elyüs, Detrehem,

Szilágybagos, Szilágyborzás. Augusztus 19-én: A kerületbeli összes pénzügyi intézetek és szövetkezetek. Augusztus 21—23-án: Szilágysomlyó város.

— **Elhunyt matróna.** Özv. Benedek Józsefné helybeli lakos folyó hó 10-én 100 éves korában elhunyt. Halála előtt csak pár napig gyengélkedett s hosszú évtizedeken keresztül sohasem volt beteg. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése tegnap délután volt nagy közönség részvételével.

— **Megszűnt postaügynökség.** Szilágyvármegye Krasznahídvég községében a távbeszélővel egyesített postaügynökség működése, valamint a Krasznahídvégről Sarmaságra és vissza naponként egyszer közlekedő gyalogküldőnjárat folyó évi július hó 31-ikével bezárólag ideiglenesen megszűnt s az ezen postaügynökség posta és távirdai közbeszítőkerületébe tartozó Krasznahídvég és Somlyógyörtelek községek, a közigazgatásilag Krasznahídvéghez tartozó Mojád-pusztá és a Vásárhelyitánya, valamint a Somlyógyörtelekhez tartozó Magura-hegység teljesen a sarmasági posta és távirdahivatal posta és távirdai közbeszítőkerületébe osztattak be.

— **Szőlőbetegségek.** A rendkívül durván igérkező s eddig még nagyon szépen fejlődött szőlőtermésünk a beállott esőzések miatt nagyban ki van téve a peronoszpóra és lisztharmat veszedelemének. Ezekről a bajokról annál inkább lehet tartani, mert a gazdáknak nagyon kevés részgálic állott rendelkezésükre.

— **Tábori levelek portómentessége.** A nagyváradi posta és távirdaigazgatóság a haretől érkezett levélpostai küldemények megportóztatása miatt hozzá sűrűn érkező alaptalan panaszok megszüntetése céljából és tájékoztatásul értesíti az érdekelt lakosságot, hogy a működő hadseregtől s az ahhoz tartozó katonai és polgári egyenektől eredő tábori postai levelek és levelezőlapok csak az esetben portómentesek, vagyis azokért az itthonlevőknek csak az esetben nem kell a postai szállítás díját fizetni, ha azok a küldemények valamely tábori postahivatal, vagy hadtáppostahivatal, vagy bélyegzőlenyomata híján „A hadrakelt seregtől” (németül „von der Armee im Felde”), vagy „Hadi-szolgalat, portómentes” bélyegzőlenyomattal rajta van. A Dalmáciából és Bosznia-Hercegovinából eredő levélküldeményeken elegendő, ha a fellevevő postahivatal bélyegzőjének lenyomata mellett valamely katonai parancsnokság bélyegző lenyomata van alkalmazva. Ennélfogva azok, akiknek hozzátartozó családtagjaik a működő hadseregnél vannak, írják meg hozzátartozóiknak, járjanak utána, hogy hazaküldött leveleiken és levelezőlapjaikon a közölt bélyegző lenyomatok alkalmazva legyenek, mivel ily bélyegzőlenyomatok hiányában a küldemények csakis az előírás szerint postadíjak beszedése mellett közbeszítettnek.

— **Szenabeszerzés.** A jászberényi ménlőtelep szenaszkészletét közvetlenül termelőktől óhajta beszerezni, amiért is felkérjük az érdeklődő gazdákat, hogy szíveskedjenek a szilágyvármegyei gazdasági egylettel közölni, van-e eladó jó minőségű gypszenájuk, mennyi és mily árban?

— **Vámdíjak csak arannyal fizethetők.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdekeltséget, hogy a vám-tarifa-törvény XVII. cikke értelmében a vámok, vámpótlékok és mérlegpénzek 10 koronát meghaladó összegben arannyal fizetendő. Minthogy azonban aranypénz a forgalomban alig fordul elő, e hiányon segített a m. kir. pénzügyminiszteriummal egyetértéssel 3283—1900 P. M. sz. a. elrendelte, hogy a megjelölt célú fizetések teljesítése céljából az osztrák-magyar bank aranyutalványokat állítson ki. Tájékoztatásul szolgáljon, hogy ha aranyutalványok koronaértékről kívántatnak, az utalványok csak tizzel osztható összegekről szólhatnak; továbbá, hogy az aranyutalványok a benyújtások előtt a fizetést teljesítő felek által a hátoldalon kelet nélkül, pontos lakcím megjelölésével sajátkezű aláírással ellátandó. Ajánlatos tehát az aranyutalványokat az osztrák-magyar bank vidéki fiókjaitól beszerezni, mert papír és ezüstpénzzel vámdíj-fizetések el nem fogadhatók.

— **Bevonulás.** Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, a pótszemlén alkalmasnak talált 1878—1890., 1892., 1893., 1894. valamint az 1877. és 1876. évfolyambeli népfölkelők, valamint korra való tekintet nélkül azok, kik önként léptek be a hadsereghez, folyó hó 15-ikén a népfölkelési igazolványi lapokon feltüntetett kiegészítő parancsnoksághoz bevonulni kötelesek.

— **Közeleg a vetés ideje.** Alig végeztük az aratást, máris a jövő évi termés alapvető munkájára, az őszi vetés idejére kell gondolkodnunk, amely az idén a szokottnál is több nehézségekbe fog ütközni, mert nincs elegendő igaerőnk, nincs csávázó anyagunk, nincs műtrágyánk. A hiányzó igaerő akadályait csak a meglevő anyag kitűnő gondozásával, dus takarmányozásával, s megkettőzött szorgalommal lehet leküzdeni. — Kezdjük a vetést mennél korábban s folytassuk, a míg a föld keményre nem fagyott, mert csak így lehet reményünk arra, hogy legalább ugyanannyit tudunk elvetni, mint a mennyit vetettünk tavaly, amikor még nagyobb igaerőnk volt. Az is nagy baj, hogy az idén nem igen áll részgálic rendelkezésünkre, avagy csak olyan drágán, hogy azt csávázásra felhasználni nem vagyunk képesek, pedig az idej gabonában igen sok az üszög s még többre van kilátás a jövőre, ha pácolatlan magot vetünk. Szerencsére most hoztak forgalomba egy Antirpora vita nevű új pácoló szert, amely közeli rokona a hazánkban is immár előnyösen ismert szőlőpermetező anyagnak, a Perocidnak s a melyről úgy a külföldi, mint hazai kísérletek megállapították, hogy 3% oldata éppen olyan biztosan öli meg az üszögspórákat, mint a részgálicoldat s a vetőmag csiraképeségét legkevésbé sem befolyásolja károsan, sőt élénkebb tevékenységre, gyorsabb fejlődésre ösztönzi azt. Ugy tudjuk, mindenütt beszerezhető, ahol Perocidot árusítanak s így e tekintetben nem lesz hiány. A műtrágya azonban éppen kifogyóban van s így alig lesz még egy-néhány száz vagonnal az országban, a mi bizony lényeges visszaesést fog okozni a termésátlagokban az ország némely vidékén, ezen azonban a háború befejezéséig semmiként sem lehet segíteni.

— **A hajduböszörményi Kálvineum.** A napokban vettük az országos Református Lelkészei-egyesület tulajdonát képező s a hajduböszörményi ref. Boeskey főgimnáziummal kapcsolatban álló fiuinternátus (Kálvineum) első évről szóló jelentését. Az intézet igazgatója: Köblös Samu főgimn. igazgató 23 oldalon 14 szakaszba foglalva ismerteti az intézet múlt évi történetét s adja meg a jövőre szükséges felvilágosításokat. Az 1914—15. évben ez intézetnek 92 gimn. tanuló növendéke volt, kik közül 34 tanulót a Ref. Lelkészei-egyesület teljes ingyenes, 6 tanulót földi díjas ellátásban részesített. A többi 52 tanuló az évi teljes ellátásért 500 koronát fizetett. A növendékek nagy részben ref. vallásúak voltak, de felvettek róm. kath., gör. kath. és izr. vallású növendékeket is. Bővebb felvilágosítást ad a jelentés a növendékek ellátásáról, testi és szellemi gondozásáról és a tanári felügyeletről. A minden ízében modern s a kor kívánatának teljesen megfelelő intézetbe a jövő évre 120 tanulót vesznek fel. A magukat felvétetni kívánóknak augusztus 20-ig kell írásban jelentkezni a főgimn., vagy a Kálvineum igazgatóságánál. Ugyanezen ideig tartoznak jelentkezni az intézet volt fizetéses növendékei is, ha jövőre helyeiket fenntartani óhajtják. Az évi teljes ellátási díj a jövő iskolai évre, a nagyfokú drágaság miatt 600 koronában van megállapítva. Részletes tájékoztatót és gimn. értesítőt megkeresésre szívesen küld az igazgatóság.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.



— A „Magyarország” politikai napilap a háboru óta a legjobb és legpontosabb hírszolgáltatásra rendezkedett be. Gyorsan, tárgyilagosan közvetíti az események s tudósításaiban sokoldalúságra törekszik. Közli a hivatalos híreket, de közli ellenségeink jelentéseit is, amelyek ismertetvén az ellenakciókat, föltárják vállalkozásaink nagy nehézségeit s még sikeresebbnek mutatják sikereinket. A „Magyarország” nemzetközi hírszolgálatot rendezett be, amelynek a semleges földön levő Amsterdam a központja. Harctéri tudósítói a hivatalos sajtó-hadiszállástól függetlenül járják a harctereket s közvetlen megfigyelés alapján írják gyors és mindig megbízható tudósításaikat. A lap szépirodalmi része is csupa aktuális. Szépiroinink élén Tömörkény István és Krudy Gyula állnak. Krudy a fővárosi életet, a pesti emberek háborus érzéseit és gondolatait veti papírosra, Tömörkény az alföldi magyar népnek a világháboruban tanúsított magatartását festi hasonlíthatatlan magyaros művészettel. A „Magyarország” nem háborus rovatai is mindig élénkek, változatosak, úgy hogy a lap méltán lett az intelligens magyar családok legzivesebben olvasott napilapja. A „Magyarország” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Teréz-körút 22. szám alatt van. A lap előfizetési ára negyed évre 8 korona, egész évre 32 korona. Egyes szám ára 12 fillér.

Az ideai termények eladása.

A m. kir. földmívelésügyi minisztériumtól a következő rendeletet vette a gazdasági egyet:

Arról értesültem, hogy némely helyen a haditermény-részvénytársaság bizományosai a termelőkötől a gabonát megvenni és átvenni vonakodnak és illetőleg a megvételre és átvételre későbbi időpontot kívánnak megállapítani. Felkérem t. cimedet arra figyelmeztetni, hogy ha a haditermény-részvénytársaság bizományosai a felajánlott és átadásra kész terményt megvenni, vagy átvenni nem akarja, vagy a megvételre, illetőleg átvételre későbbi időpontot akar megállapítani, az érdekelt gazda táviratilag forduljon a tényállás megjelölésével a Haditermény-részvénytársasághoz (Budapest, V. Nádor-utca 9.), mely közvetlenül gondoskodni fog, hogy a bizományos a haditermény-részvénytársaság megbízásának megfelelően járjon el, vagy hogy más jogosult vevő a gazda terményét megvegye és átvegye.

Felkérem továbbá t. cimedet arra is, hogy figyelmeztesse az érdekelteket, miszerint a haditermény-részvénytársaság bizományosai folyó évi július 29-én 2811—1915. M. E. szám alatt kelt kormányrendelet értelmében a haditermény-részvénytársaság megbízásából vásárolt terményekért, az illető terményre minőség szerint megállapított legmagasabb árat tartoznak fizetni, azzal a kivétellel, hogy ha a felajánlott gabona mennyisége 50 métermázsát nem halad meg, úgy a legmagasabb árnál 1 koronával alacsonyabb árat számíthat. Végül nehogy a kisebb termelő kárára megtorlatlanul visszaélések legyenek elkövethek, felhívom a t. cim figyelmet arra, hogy az 1915. július 15-án 2468—1915. M. E. számú kormányrendelet 3 §-a értelmében kihágást követ el s 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a kereskedő (fogyasztási szövetkezet), aki mint az idézett kormányrendelet 3 §-a alapján vásárlásra jogosult a megvett termény tovább eladásánál olyan árat számít fel, mely aránytalanul magasabb az általa a termelőnek fizetett árnál. Ennélfogva az elsőfoku közigazgatási hatóság feladata az idézett kormányrendelet 3 §-a alapján a vételre feljogosítottak ügyeinek figyelemmel kísérése és szükség esetében a kihágási eljárást megindítani. Ha pedig az az eset forogna fenn, hogy a kistermelő gabonáját a jogosított vásárlók nem veszik meg, a közigazgatási hatóságnak az a feladata, hogy a tényállásról és a fenforgó körülményekről a haditermény-részvénytársaságot közvetlenül értesítve azon célból, hogy a haditermény-részvény-

társaság jogosított vásárló kiküldéséről és megbízásáról gondoskodjék.

Megvan tehát az üdvös rendelet, de gazdáink kész búzájukat még sem tudják eladni, mert amikor egyik nagybirtokosunk a Haditermény-részvénytársaságnál gabonáját közvetlenül eladta és ez egyik szatmári malomhoz utasította, hogy majd az átvései és kifizeti, a malom úgy az átvételt mint a kifizetést megtagadta. Erre a termelő a Haditermény-részvénytársasághoz fordult panaszával, ahonnan azt a választ kapta, hogy az illető malom Szilágyvármegyére nincs megbízva az átvétellel, tehát jogosan járt el.

Segítsen tehát a kormány ezen a helyzeten, mert már a rendeleteiben foglaltak úgy látszik nem segítenek.

Fényes Károly.

Több kádársegédet
állandó munkára alkalmazok
hordógyáramban Debrecen,
Nap-utca 4. szám alatt.

Szilágyvármegye alispánjától.

10,000—1915. kig. számhoz.

Hirdetmény.

Az 1915. évi buza, rozs, kétszeres, árpa és zabtermést a m. kir. kormány 2072—1915. M. K. számú rendeletével zár alá vette. Ezek a gabonaneműek tehát a rendes szabad forgalom után állandóan beszerezhetők nem lesznek.

Említett rendelet azonban mindenkinek módot ad arra, hogy szükségletét az 1915—1916. gazdasági évre záros határidőn belül — 1915. évi szeptember hó 15-ig — beszerezze s illetve biztosítsa. Az ez iránt kiadott rendelkezések szerint ugyanis minden termelő a saját házi szükségletére fejenként és havonként 18 kilót az említett gabonaneműekből összesen megtarthat, ugyancsak megtarthat, ugyancsak megtarthatja gazdasági szükséglete címén alkalmazottai, cselédei, munkásai munkabére, aratórésze és konvencziója vetőmag és állatállománya részére számításba veendő mennyiségeket. Aki maga nem termelő, vagy akinek saját házi és gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi, az 1915. évi szeptember hó 15-ig annak a törvényhatóságnak a területén levő említett gabonaneműeket, ahol állandó lakása, vagy gazdasága van, akár elővétel akár készáru vétel útján bármely termelőtől vásárolhat és pedig házi szükséglete címén a mezőgazdasággal vagy más őstermeléssel foglalkozó fogyasztó az említett gabonaneműekből összesen fejenként és havonként 18 kilót, más fogyasztó pedig 10 kilót.

Igy tehát e meghatározott fejenkénti és havonkénti mennyiségek 1915. szeptember hó 15-ig való beszerezése minden fogyasztónak kiváló érdekében áll, mert ezen a határidőn túl ily vásárlásokat eszközölni nem lehet, sőt ezek a gabonaneműek ez időn túl piaci szabad forgalom tárgyát nem képezhetik.

Felhívom ezért a vármegye minden rendű és rangú lakosságát, hogy saját legjobban fel-fogott érdekében az 1915. évi augusztus hó 15-től 1916. évi augusztus hó 15-ig terjedő gazdasági évre összes ily meghatározott mennyiségű szükségletét biztosítsa és pedig vagy úgy, hogy:

a) minden termelő a saját egész évi szükségleteinek megfelelő mennyiséget termésből megtartani el ne mulassza, vagy úgy,

b) aki nem termelő, vagy akinek nem termett elegendő, a törvényhatóság területén igyekezzék magát gabonával közvetlen a

termelőktől való vásárlás útján, esetleg a 2813—1915. M. E. számú rendelet. 2. §-a értelmében valamely malomvállalatnak adható megbízás útján liszttel ellátni.

Ismét hangsúlyozom, hogy ily módon valaki csak 1915. évi szeptember hó 15-ig szerezheti be szükségletét.

Aki pedig szükségleteiről az irt határidőig gondoskodni nem képes, annak szükségleteiről a hatóság fog gondoskodni.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy a később megjelenő összeírások alapján ily hatósági ellátásra szorulóknak csak házi-szükségleteik vétetének figyelembe és amennyiben hatósági ellátásra korlátlan mennyiségű gabonát beszerezni nem lehet, a hatósági ellátás mértéke minden valószínűség szerint havonként és fejenként tíz kilónál tetemesen kevesebb lesz.

Eppen ezért elengedhetetlenül szükséges, hogy lakosságunk minden tagja szükségleteit maga biztosítsa s a hatóság útján való ellátást kizárólag csak azok vegyék igénybe, akik egész évi szükségleteiket — mely a megengedett módok szerint havi, vagy akár heti részletekben is biztosítható s fizethető is — beszerezhetők is — beszerezni egyáltalán nem képesek.

Zilah, 1915. évi augusztus hó 4-én.

Török István, s. k.,
alispán.

Az országban
20.000
árusítónál kapható

A N A P

Egy szám

6

fillér

Minden városban és községben A NAP-ot
megérkezése után árusítóink kívánatra
házhöz szállítja.

Horgony-thymol-kenőcs.
Könnyebb sérüléseknél, nyitott és égési
sebeknél. Adag: kor. —80.

Horgony-Liniment. Capsici
compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hűléseknél, rheumánál,
kúszvényknél stb.
Üvegje: kor. —80, 1.40, 2.—.

Horgony-vas-albaminat-festvény.
Vérzegénységnél és sápkóránál.
Üvegje: kor. 1.40.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy közvet-
lenül beszerezhető
Dr. Richter „Az arany országhoz”, címzett, gyóg-
yszerárúháztól, Prága I, Elisabethstrasse 5.